

Statsrådets förordning

om understöd för främjande av avskiljning av biobaserad koldioxid från industrin 2026–2032

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 8 § i statsunderstödslagen (688/2001):

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning föreskrivs det om beviljande, betalning och användning av sådant statsunderstöd enligt statsbudgeten som är avsett för främjande av avskiljning av biobaserad koldioxid från industrin.

2 §

Definitioner

I denna förordning avses med

- 1) *avskiljning och permanent lagring av koldioxid* tekniker, med hjälp av vilka processutsläpp eller andra koldioxidutsläpp från industrianläggningar kan avskiljas, transporteras till en lagringsplats och injekteras i lämpliga underjordiska geologiska formationer för permanent lagring,
- 2) *avskiljning och återvinning av koldioxid* tekniker, med hjälp av vilka processutsläpp eller andra koldioxidutsläpp från industrianläggningar kan avskiljas och transporteras till platsen för konsumtion eller återvinning för att utnyttjas fullt ut,
- 3) *anbudsförfarande* ett förfarande enligt vilket understöd inom ramen för anslagen beviljas de sökande som lämnat de lägsta anbudena.

3 §

Statsbidragsmyndighet

Arbets- och näringsministeriet är statsbidragsmyndighet i fråga om understöd som beviljas i enlighet med denna förordning.

4 §

Understödet förenlighet med Europeiska unionens inre marknad

En förutsättning för att understöd ska kunna beviljas är att de villkor för beviljande av stöd och de särskilda villkor som gäller stödkategorin som anges i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, nedan *gruppundantagsförordningen*, iakttas.

5 §

Understödmottagare

Understöd får beviljas företag som är verksamma i Finland.

Understöd får inte beviljas sådana företag som avses i artikel 1.4 a i gruppundantagsförordningen och som är föremål för ett återbetalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut i vilket ett statligt stöd förklaras olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

Understöd får inte beviljas i artikel 1.4 c i gruppundantagsförordningen avsedda företag i svårigheter.

Understöd får dessutom inte beviljas företag som omfattas av sanktioner fastställda av Europeiska unionen.

6 §

Understödetts ändamål

Understödet kan beviljas för investeringar i avskiljning av biogen koldioxid, om den avskilda koldioxiden lagras permanent eller om den avskilda koldioxiden återvinns.

7 §

Allmänna förutsättningar för beviljande av understöd

Understöd kan beviljas projekt som främjar avskiljning av biogen koldioxid och som genomförs i Finland, med undantag av landskapet Åland, om projektet inte skulle genomföras utan understöd enligt denna förordning.

Understöd kan beviljas om det i projektet byggs en koldioxidavskiljningskapacitet som är minst 15 000 ton biobaserad koldioxid årligen.

Understöd kan inte beviljas om investeringen har fått stöd från något annat statligt eller Europeiska unionens stödprogram för samma godtagbara kostnader som för vilka understöd söks.

En förutsättning för beviljande av understöd är att

1) avskiljningen av biobaserad koldioxid inleds före utgången av 2030 och att den mängd koldioxidavskiljningskapacitet som anges i understödsbeslutet ska vara i användning minst till utgången av 2035,

2) investeringen inte leder till ökad produktionskapacitet eller till ökad förbrukning av fossila bränslen i strid med artikel 36.1 a i gruppundantagsförordningen,

3) investeringen integreras i en fullständig kedja för lagring eller återvinning av koldioxid i enlighet med artikel 36.2a led a i gruppundantagsförordningen, och då ska det vara känt på vilket sätt den avskilda koldioxiden lagras eller återvinns, angivet i ett villkorat avtal till det understöd som söks,

4) projektet leder till en stärkning av miljöskyddet enligt artikel 36.2 b i gruppundantagsförordningen,

5) byggarbeten inte har inletts i strid med artikel 6.2 i gruppundantagsförordningen i projektet innan ansökan lämnades in,

6) det i projektet inte har gjorts något åtagande som gör projektet oåterkalleligt i enlighet med artikel 2.23 i gruppundantagsförordningen,

7) det i projektet inte har gjorts någon bindande beställning av en huvudanordning eller något bindande investeringsbeslut,

8) projektets genomförbarhet är på en sådan nivå att det är sannolikt att avskiljningen av koldioxid inleds inom den tidsfrist som avses i 1 punkten.

Enligt artikel 36.2a led b i gruppundantagsförordningen ska investeringsprojektets nettonuvärde vara negativt under dess livslängd. Vid beräkningen av projektets nettonuvärde ska de kostnader för koldioxidutsläpp som undvikits beaktas.

Enligt artikel 36.2b i gruppundantagsförordningen ska avskiljningen av koldioxid totalt sett minska koldioxidutsläppen. Följden av det understödda projektet får inte vara att koldioxidutsläppen bara flyttas från en sektor till en annan, utan projektet ska leda till totalt sett minskade utsläpp.

Enligt artikel 36.3 i gruppundantagsförordningen får understöd inte beviljas för ett projekt vars syfte är att säkerställa att den som ansöker om understöd fullgör en skyldighet som följer av den antagna lagstiftningen.

8 §

Särskilda förutsättningar för beviljande av understöd

En förutsättning för beviljande av understöd är att den koldioxid som avskilts kommer från förbränning av biomassa som uppfyller hållbarhetskriterierna eller produktion av biogas producerad av biomassa som uppfyller hållbarhetskriterierna enligt lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen (393/2013), eller härrör från förbränning av kommunalt avfall.

Om den avskilda koldioxiden transporteras och lagras permanent, är en förutsättning för beviljande av understöd att koldioxiden transporteras och lagras i enlighet med 74 § 1 mom. i lagen om utsläppshandel (1270/2023).

Om avskild koldioxid används vid produktion av förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung, ska de bränslen som produceras uppfylla bestämmelserna om flytande och gasformiga bränslen vars energiinnehåll hämtas från andra förnybara energikällor än biomassa i lagen om hållbarhetskriterierna för vissa bränslen.

Om avskild koldioxid används vid produktion av koldioxidsnåla bränslen enligt artikel 2.13 i Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, om ändring av direktiv (EU) 2023/1791 och om upphävande av direktiv 2009/73/EG ska det bränsle som produceras uppfylla bestämmelserna om de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och väte i det direktivet samt den med stöd av det direktivet utfärdade kommissionens delegerade förordning som gäller fastställande av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från koldioxidsnåla bränslen.

9 §

Ansökan om understöd

Ansökan som gäller understöd och anbud avseende anbudsförfarande ska lämnas till arbets- och näringsministeriet inom den tid som anges i ansökningsannonsen.

Av ansökan och anbudets bilagor ska framgå minst följande uppgifter:

- 1) företagets officiella namn, adressuppgifter, e-postadress, företags- och organisationsnummer samt företagets storlek,
- 2) företagets verkliga ägare och förmånstagare samt ägarstrukturen,
- 3) anbud på det ansökta understödets eurobelopp per investerad koldioxidavskiljningskapacitet (tCO₂/år),
- 4) det totala beloppet av det understöd som behövs och dess andel av de godtagbara kostnaderna,
- 5) en beskrivning av projektet och anläggningen samt dess årliga avskiljningskapacitet,
- 6) en plan och tidtabell för projektets genomförande och dess geografiska läge,
- 7) projektets specificerade kostnadsförslag exklusive skatt,

- 8) projektets finansieringsplan,
 - 9) projektets lönsamhetskalkyl inklusive nettonuvärdesberäkning utan understöd och med understöd,
 - 10) utredning om användningen av den koldioxidavskiljningskapacitet som investeras i projektet och om mängden och användningen av den koldioxid som avskiljs fram till utgången av 2035,
 - 11) utredning om lagring eller återvinning av den avskilda koldioxiden och till dessa villkorade avtal till det understöd som söks,
 - 12) en redogörelse för andra offentliga stöd som har sökts eller beviljats för projektet,
 - 13) en utredning om beständigheten för koldioxidbindningen i produkten och den årliga totala minskningen av koldioxidutsläppen i det föreslagna återanvändningsalternativet.
- Om det inte föreskrivs beräkningsregler för den i 2 mom. 13 punkten avsedda totala koldioxidminskningen, ska sökanden lägga fram en motiverad kalkyl över den totala minskningen av koldioxidutsläppen vilken har fastställts av en oberoende tredje part.
- Arbets- och näringsministeriet kan dessutom kräva att andra uppgifter som behövs för beviljande av understöd lämnas i ansökan om understöd.

10 §

Understödet maximibelopp

Understöd kan beviljas högst 30 miljoner euro per projekt som stöds och högst 30 procent av projektets totala godtagbara kostnader. Om den tidsfrist som anges i 7 § 4 mom. 1 punkten för påbörjandet av avskiljning av koldioxid inte iakttas, avdras från det beviljade understödsbeloppet vid utbetalningen av understödet en procent för varje hel månad som överskrider tidsfristen, dock högst 20 procent av det totala beloppet. Beloppet av understödet minskas dock inte, om orsaken till förseningen inte beror på mottagaren av understödet och inte kunde förutses och mottagaren med iakttagande av tillbörlig aktsamhet inte kunde ha undvikit den.

11 §

Godtagbara kostnader för projektet

Godtagbara kostnader för att få understöd är skäligen och för genomförandet av investeringen nödvändiga

- 1) kostnader för anskaffning och montering av maskiner och anordningar,
- 2) kostnader för byggnader,
- 3) kostnader för byggnadstekniska arbeten och övervakning av byggnadsarbetena,
- 4) kostnader för anskaffning av markområden som direkt hänför sig till investeringen, till den del de inte är över 10 procent av de sammanlagda godtagbara kostnaderna för projektet, samt kostnader för röjnings- och jordbyggnadsarbeten,
- 5) berednings- och planeringskostnader, till den del de inte är över 20 procent av de godtagbara kostnaderna för projektet.

En förutsättning för utbetalning av understöd är att de maskiner och anordningar som ingår i de godtagbara kostnaderna har anskaffats som nya och att inget annat offentligt stöd har beviljats för dem.

Följande är inte godtagbara kostnader:

- 1) löner,
- 2) allmänna kostnader,
- 3) representationsutgifter,
- 4) räntor och andra finansieringskostnader,

5) avgifter som baserar sig på lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och avgifter som baserar sig på specialavgiftslagarna,

6) kostnadsreserver,

7) resekostnader som det företag som är berättigat till understöd betalat eller ersatt,

8) mervärdesskatter som det företag som är berättigat till understöd betalat som en del av anskaffningspriset för varor eller tjänster; eller

9) böter och sanktionsavgifter.

Om investeringsprojektet finansieras genom leasing, avbetalning eller på något annat motsvarande sätt, kan som utgifter godkännas högst de kostnader som motsvarar inköpspriset för anskaffningen, men inte förvaltnings-, finansierings-, försäkrings-, reparations- eller underhållskostnader eller andra motsvarande kostnader.

Kostnader för anskaffningar hos parter som står i ekonomisk intressegemenskap med mottagaren av understödet kan godtas endast till den del det understödsberättigade företaget visar att kostnaderna motsvarar självkostnadspriset. På anskaffningar från parter som står i ekonomisk intressegemenskap med det företag som är berättigat till understöd tillämpas i övrigt vad som i 1 och 2 mom. föreskrivs om godtagbara kostnader. Parterna i en affärstransaktion står i ekonomisk intressegemenskap med varandra, om den ena parten kan utöva bestämmande inflytande eller betydande inflytande över den andra parten vid beslutsfattande om dess ekonomi och affärsverksamhet eller om en tredje part ensam eller tillsammans med sin närstående krets utövar bestämmande inflytande över båda parterna i affärstransaktionen.

12 §

Beviljande av understöd

Understöd beviljas för investeringar som har samband med koldioxidavskiljningskapacitet genom ett eller flera anbudsförfaranden. Om två eller flera aktörer lämnar ett lika lågt anbud och understödet på grund av dess tillräcklighet inte kan beviljas alla anbudsgivare, avgörs understödsmottagaren genom lottning.

I anbudsförfarandet kan godkännas ett anbud på ett projekt som uppfyller förutsättningarna enligt 7 och 8 §. Arbets- och näringsministeriet bedömer om de ovan avsedda förutsättningarna uppfylls och fattar beslut om projektets understödsbehörighet. Vid bedömningen av den genomförbarhet som avses i 7 § 4 mom. 13 punkten beaktas särskilt projektets genomförandeplan och tidtabell, projektets tekniska genomförbarhet, nivån på säkerställandet av den övriga finansieringen av projektet och kostnadsförslaget samt understödsmottagarens ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar att genomföra projektet.

Arbets- och näringsministeriet ska genom sitt beslut utsluta ett anbud ur anbudsförfarandet om

1) arbets- och näringsministeriet har kännedom om en sådan i 84 § i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016) avsedd grund som skulle förutsätta anbudet ska utslutas ur anbudsförfarandet vid ett anbudsförfarande som ordnats i enlighet med den lagen,

2) anbudet har baserat sig på sådana avtal eller samordnade förfaranden mellan sökandena eller en sökande och någon annan part eller beslut av sammanslutningar av sådana aktörer, som syftar till att på ett betydande sätt hindra, begränsa eller snedvrیدا anbudsförfarandet eller som leder till att anbudsförfarandet på ett betydande sätt hindras, begränsas eller snedvrیدs.

Arbets- och näringsministeriet ordnar anbudsförfarandet och fattar beslut om tidpunkten för förfarandet. Tidpunkten för anbudsförfarandet meddelas senast sex veckor innan anbudsförfarandet ordnas.

13 §

Understödsbeslut

Arbets- och näringsministeriet beslutar om beviljandet av understöd. Arbets- och näringsministeriet kan i understödsbeslutet ställa närmare villkor och begränsningar för användning och utbetalning av understödet.

Arbets- och näringsministeriet kan av särskilda skäl på ansökan av understödmottagaren ändra de i understödsbeslutet fastställda användningsändamålen eller villkoren för understödet.

Understödmottagaren ska utan dröjsmål, dock senast inom den tidsfrist som anges i understödsbeslutet, underrätta arbets- och näringsministeriet om ändringar som gäller projektet.

14 §

Utbetalning av understöd

Arbets- och näringsministeriet beslutar om utbetalningen av understöd.

Understödet betalas i efterskott på ansökan om utbetalning av understödet (*ansökan om utbetalning*) enligt faktiska, betalda och godtagbara kostnader i en post eller i flera poster i enlighet med understödsbeslutet. Till ansökan om utbetalning ska fogas de uppgifter som behövs för utbetalningen.

Den första betalningsposten av understöd som beviljats för ett investeringsprojekt kan betalas ut när understödmottagaren gjort en bindande beställning av en huvudanordning och inlett byggandet samt minst 20 procent av kostnaderna har betalats.

Den sista betalningsposten av understöd som beviljats för ett investeringsprojekt kan betalas när projektet har slutförts och den egendom som är föremål för understödet har försäkrats mot skada och kostnadsredovisningen som omfattar hela projektets faktiska kostnader (*slutredovisningen*) har godkänts. En förutsättning för utbetalning av den sista betalningsposten är en godkänd slutrapport över resultaten av projektet och möjligheterna att dra nytta av resultaten samt användningen av medlen. Den sista betalningsposten ska utgöra minst 20 procent av det beviljade understödet. I beslutet om utbetalning av den sista betalningsposten fastställs understödets slutliga belopp. Om de faktiska godtagbara kostnaderna underskrider det belopp som bestämts i understödsbeslutet, är storleken på det slutliga understödet den andel av de faktiska godtagbara kostnaderna som stödprocenten anger. Den sista betalningsposten kan då vara mindre än 20 procent av det beviljade understödet.

Utbetalningen av understöd ska avbrytas, om understödmottagaren inte har följt ett sådant beslut om återkrav av stöd som avses i 1 § i lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd (300/2001).

15 §

Ansökan om utbetalning

I samband med varje ansökan om utbetalning ska understödmottagaren lägga fram ett utlåtande av sin representant över hur projektet framskrider samt en tillförlitlig utredning om de faktiska och betalda kostnaderna för projektet dittills. I ansökan om utbetalning av den första posten eller ansökan om utbetalning av understödet i en post ska det i ansökan om utbetalning presenteras en utredning om projektets totala finansiering.

Ansökan om utbetalning av den sista betalningsposten ska lämnas till den som beviljat understödet inom fyra månader från den dag då projektet enligt understödsbeslutet ska ha slutförts. I denna ansökan ska slutredovisningen lämnas in. Den som beviljat understödet kan av särskilda skäl bevilja förlängd tid för lämnande av slutredovisning, om ansökan om detta lämnas in före utgången av den utsatta tiden. En i 1 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten i revisionslagen

(1141/2015) avsedd revisor ska i samband med slutredovisningen lämna en rapport om sina iakttagelser beträffande de kostnader som redovisats för projektet under hela projektperioden.

16 §

Användnings- och överlåtelsebegränsningar som gäller egendomen

Egendom som varit föremål för understöd ska användas för det ändamål som anges i understödsbeslutet under fem års tid och får inte under denna tid överlåtas till någon annan eller överföras i någon annans ägo eller besittning. Det är dock möjligt att temporärt överföra äganderätten till ett finansieringsbolag eller motsvarande, om användnings- och besittningsrätten till egendomen kvarstår hos understödmottagaren. I understödsbeslutet ska det anges när tidsfristen för en användningsbegränsning och en överlåtelsebegränsning börjar och när den löper ut.

Av särskilda skäl kan den som beviljat understödet på ansökan avvika från användnings- och överlåtelsebegränsningarna. Understödmottagaren ska underrätta den som beviljat understödet om sådana förändringar i förhållandena som påverkar iakttagandet av användnings- och överlåtelsebegränsningarna eller användningen av egendomen för det ändamål som anges i understödsbeslutet omedelbart efter händelsen, dock senast inom den tidsfrist som anges i understödsbeslutet.

17 §

Understödmottagarens bokföringsskyldighet

Understödmottagaren ska ha projektbokföring för projektet som en del av understödmottagarens bokföring enligt bokföringslagen (1336/1997) med hjälp av ett eget kostnadsställe eller konto eller på annat sätt så att användningen av understödet kan övervakas utan svårighet.

18 §

Tillsyn och återkrav

Arbets- och näringsministeriet utövar tillsyn över efterlevnaden av denna förordning och svarar för återkrav av understödet.

19 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2026 och gäller till och med den 31 december 2032.

Helsingfors den 11 december 2025

Miljö- och klimatminister Sari Multala

Ledande sakkunnig Eleonoora Eilittä